

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-83-162>

УДК 332:630.6

ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ СФЕРИ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ: СТРУКТУРНО-ДИНАМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА

INVESTMENT SUPPORT FOR THE RECONSTRUCTION OF FIXED CAPITAL IN THE FORESTRY SECTOR IN THE CONTEXT OF CURRENT CHALLENGES: STRUCTURAL AND DYNAMIC CHARACTERISTICS

Буценко Ростислав Анатолійович

аспірант,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2471-9979>

Butsenko Rostyslav

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

Встановлено, що результативне функціонування сфери лісогосподарського виробництва напряму пов'язане з темпами модернізації основного капіталу. Дослідження показали, що важливою складовою капітальних видатків по лісовому та мисливському господарству у державному лісовому секторі України є інвестиційні витрати на придбання технічних засобів, які у 2024 році порівняно з 2013 роком зросли на 427,1 млн грн, або у 4,3 рази. Обґрунтовано, що досягнення позитивних зрушень в інвестиційному забезпеченні відтворення основного капіталу сфери лісогосподарського виробництва потребує трансформації існуючої моделі інвестиційної діяльності, яка охоплює три основних етапи: перший етап – перегляд пріоритетів інвестування процесів модернізації основного капіталу; другий етап – диверсифікація джерел інвестиційного забезпечення відтворення основних лісогосподарських засобів; третій етап – урізноманітнення набору інструментів стимулювання постійних лісокористувачів щодо прискорення процесів модернізації основних лісогосподарських засобів.

Ключові слова: інвестиційне забезпечення, основний капітал, капітальні видатки, лісогосподарське виробництво, державний лісовий сектор, капітальне будівництво, природно-заповідний фонд, інвестиційна діяльність.

It has been established that the effective functioning of the forestry sector is directly linked to the pace of modernisation, reconstruction and technical re-equipment of fixed capital. It requires an increase in capital expenditure on forestry and hunting in the state forestry sector of Ukraine. It has been found that the actual amount of capital expenditure increased even despite the large-scale invasion of Ukraine by Russian invaders. That is largely due to the fact that the state forestry sector had to be rapidly reoriented towards the construction of wooden fortifications and other defensive structures both in the zone of contact with the enemy and in the frontline territories. Studies have shown that an important component of capital expenditures for forestry and hunting in the state forestry sector of Ukraine is investment costs for the purchase of technical equipment, which in 2024 increased by UAH 427.1 million, or 4.3 times, compared to 2013. This, in turn, reflects the intensification of the modernisation of the material and technical base of permanent forest users of state ownership and the introduction of innovative methods of forest management. It has been determined that capital expenditures for the preservation of the nature reserve fund in the state forestry sector of Ukraine in 2024 decreased by UAH 0.4 million, or 22.8%, compared to 2013, which complicates the convergence of the domestic model of nature conservation and best practices for the functioning of protected areas in EU countries. It has been substantiated that achieving positive changes in investment support for the reproduction of fixed capital in the forestry sector requires a transformation of the existing model of investment activity in the state forestry sector of Ukraine. It covers three main stages. The first stage is reviewing the investment priorities for the modernisation of the fixed capital of permanent forest users, taking into account military challenges. The second stage is diversifying the sources of investment for the reproduction of basic forestry assets based on the implementation of green investment methods and instruments. The third stage

is diversifying the set of tools to encourage permanent forest users to accelerate the processes of renewal and modernisation of the active part of the main forestry assets.

Keywords: investment support, fixed capital, capital expenditures, forestry production, state forestry sector, capital construction, nature reserve fund, investment activity.

Постановка проблеми. Сфера лісогосподарського виробництва виступає важливою ланкою національного господарства, оскільки створює ресурсну базу деревообробки та формує широкий спектр екосистемних послуг, котрі забезпечують зміцнення асиміляційної місткості територій, а це є вагомим детермінантом імплементації в країні базових положень міжнародних природоохоронних конвенцій з низьковуглецевому розвитку та боротьби з глобальним потеплінням. Результативність функціонування сфери лісогосподарського виробництва великою мірою визначається прискореними темпами модернізації основних лісогосподарських засобів, які дають можливість застосовувати сучасні методи та технології ведення лісового господарства, а також підвищувати рівень комплексності використання лісоресурсного потенціалу та рівень енергоефективності залучення у відтворювальний процес малоліквідної, низькосортної та некондиційної лісосировини. Повільні темпи оновлення основного капіталу сфери лісогосподарського виробництва значною мірою зумовлені надмірно звуженим спектром джерел інвестиційного забезпечення модернізації активної та пасивної частини основного капіталу постійних лісокористувачів. Даний чинник детермінує необхідність обґрунтування ключових напрямів трансформації моделі інвестиційної діяльності у лісогосподарському виробництві з врахуванням глобальних трендів фінансування лісоохоронних проєктів та викликів воєнного та повоєнного часу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В умовах поглиблення інституційних трансформацій у державному лісовому секторі проблема модернізації основного капіталу сфери лісогосподарського виробництва набула ще більшої актуальності з огляду на необхідність конвергенції вітчизняної моделі ведення лісового господарства з кращими іноземними практиками лісогосподарювання і певною мірою отримала вирішення у дослідженнях А. Бобка, В. Голяна, Б. Данилишина, О. Дзюбенка, А. Карпука, Ю. Марчука, М. Хвесика та інших [1; 5; 7; 8; 10]. За твердженням В. Голяна, Р. Коробки та В. Бардася, декілька етапів реформування сфери лісового господарства, які полягали в укрупненні суб'єктів

лісогосподарського підприємництва та корпоратизації сектору державних лісових господарств, детермінують потребу у вирішенні проблеми нарощення інвестиційного забезпечення модернізації парку основних господарських засобів та впровадження сучасних інноваційних процесів [4]. Створення на базі державних лісових господарств корпоративної структури (Державного підприємства «Ліси України» (ДП «Ліси України»)) сформував інституційні передумови для підвищення рівня концентрації інвестиційного потенціалу у державному лісовому секторі України, що збільшує можливості держави для централізованого фінансування проєктів модернізації основного капіталу сфери лісогосподарського виробництва як у багатолісних, так і в малолісних районах.

Високим рівнем конкретизації стосовно доцільності нарощення обсягів інвестиційного забезпечення відтворення основного капіталу сфери лісогосподарського виробництва відзначається концепт Ю.Марчука, С.Демидюка, Р.Аксаїтова та Т.Доценка, які констатують, що переведення суб'єктів лісогосподарського виробництва на траєкторію невиснажливого та збалансованого ведення лісового господарства потребує комплексної модернізації активної та пасивної частини основного капіталу постійних лісокористувачів. Така модернізація має передбачати створення сучасних селекційно-насінневих комплексів, розширення масштабів капітального будівництва, будівництво, реконструкцію та капітальний ремонт лісогосподарських доріг, оновлення парку лісогосподарської техніки та пожежних автомобілів, дорожньо-будівельної техніки та інших видів виробничого обладнання, автомобілів, приладів, машин та механізмів [9]. Тобто інвестиційні вливання мають збільшуватися у модернізацію окремих складових основного капіталу сфери лісогосподарського виробництва, щоб забезпечити застосування інноваційних методів та технологій як в частині лісовідновлення та здійснення науково обґрунтованих лісогосподарських заходів, так і в частині господарського освоєння лісоресурсного потенціалу та утилізації малоліквідної і некондиційної лісосировини в енергетичних цілях.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. У сфері лісогосподарського виробництва проблема нарощення інвестиційних вливань у модернізацію основного капіталу значною мірою зумовлена надмірною звуженістю джерел інвестування відтворення основних лісогосподарських та лісоохоронних засобів (частка власних коштів постійних лісокористувачів у структурі інвестиційного забезпечення модернізації, реконструкції та технічного переоснащення основного капіталу лісового господарства становить більше 90%), що пов'язано з несформованістю сучасного інституційного підґрунтя здійснення інвестиційної діяльності у сфері розширеного відтворення та господарського освоєння лісоресурсного потенціалу у відповідності з передовими іноземними практиками інвестування лісогосподарських та лісоохоронних проєктів.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Визначення пріоритетів та основних етапів трансформації існуючої моделі інвестиційної діяльності у лісовому секторі України як ключової інституційної передумови нарощення обсягів інвестиційного забезпечення відтворення основного капіталу сфери лісогосподарського виробництва на основі здійснення структурно-динамічного аналізу фінансування капітальних видатків по лісовому та мисливському господарству у державному лісовому секторі України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Державний лісовий сектор є важливою ланкою національного господарства з огляду на вагомість лісів у ресурсному забезпеченні деревообробного виробництва, зміцненні асиміляційної місткості територій та здатності продукувати широкий спектр екосистемних послуг. Водночас результативне функціонування даного сектора напряму пов'язане з темпами модернізації, реконструкції та технічного переоснащення основного капіталу, що вимагає зростання обсягів фінансування капітальних видатків по лісовому та мисливському господарству.

Зокрема, у 2024 році порівняно з 2013 роком сукупна сума капітальних видатків по лісовому та мисливському господарству у державному лісовому секторі України збільшилася на 1172,4 млн грн або у 5,2 рази (табл. 1). Прикметною рисою динаміки фінансування капітальних видатків по лісовому та мисливському господарству є те, що зростання фактичної величини капітальних видатків відбувалося навіть незважаючи на

широкомасштабне вторгнення на територію України російських загарбників. Це великою мірою зумовлено тим, що державний лісовий сектор прискореними темпами мав бути переорієнтований на забезпечення зведення дерев'яних фортифікаційних та інших оборонних споруд як у зоні зіткнення з ворогом, так і на прифронтових територіях. Значне зростання суми фінансування капітальних видатків по лісовому та мисливському господарству також зумовлено необхідністю впровадження сучасних методів та технологій ведення лісового господарства, зокрема тих, які продемонстрували високу ефективність у високорозвинених країнах.

Важливою складовою капітальних видатків по лісовому та мисливському господарству є витрати на придбання технічних засобів, які у 2024 році порівняно з 2013 роком зросли на 427,1 млн грн або у 4,3 рази. Зазначена тенденція безпосередньо відображає процеси модернізації матеріально-технічної бази постійних лісокористувачів державної форми власності. Зокрема, збільшення капітальних видатків на придбання технічних засобів уможливорює комплексне оновлення парку лісозаготівельної техніки, яка зазнала значного фізичного та морального зносу, заміну застарілих лісовозів на сучасні моделі з підвищеною вантажопідйомністю. Окрім цього, значна увага приділяється придбанню щепобійних машин, які забезпечують комплексну переробку деревних відходів безпосередньо на місці лісозаготівлі або на спеціалізованих майданчиках, що суттєво підвищує ефективність використання деревної біомаси та сприяє зменшенню захаращеності лісових ділянок. Не менш актуальним є оновлення парку пожежних автомобілів та спеціалізованого протипожежного обладнання [6], оскільки зростання кількості та площ лісових пожеж в умовах кліматичних змін вимагає відповідного технічного забезпечення пожежогасіння та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у лісах.

Вагомою складовою інвестиційних витрат на придбання технічних засобів у державному лісовому секторі України виступають інвестиційні вливання у придбання лісогосподарської техніки. Зокрема, у 2024 році порівняно з 2013 роком сума витрат у придбання лісогосподарської техніки зросла на 370,7 млн грн, або у 9,7 рази, що є найвищим темпом зростання серед усіх складових капітальних видатків по лісовому та мисливському господарству. Це свідчить про підвищення резуль-

Таблиця 1

Динаміка окремих статей капітальних видатків по лісовому і мисливському господарству у державному лісовому секторі України в 2013-2024 роках

Показники	2013	2020	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення (+, -), 2024/2013	Відносне відхилення (%), рази), 2024/2013
Капітальні видатки всього, млн грн	275,9	320,7	1021,0	694,4	1448,3	1172,4	5,2 рази
Придбання технічних засобів всього, млн грн	129,7	179,4	620,0	233,5	556,8	427,1	4,3 рази
Придбання лісогосподарської техніки, млн грн	42,7	72,2	295,5	102,3	413,4	370,7	9,7 рази
Придбання дорожньо-будівельної техніки, млн грн	13,1	19,6	12,5	0,0	0,0	-13,1	0
Капітальне будівництво об'єктів всього, млн грн	14,8	22,4	56,4	97,6	122,0	107,1	8,2 рази
Будівництво лісогосподарських доріг, млн грн	100,8	18,3	45,4	52,0	218,0	117,1	2,2 рази
Капітальні видатки по збереженню природно-заповідного фонду, млн грн	1,7	2,1	3,6	2,5	1,4	-0,4	-22,8%

Джерело: розраховано за даними Державного агентства лісових ресурсів України

тативності державної політики стосовно прискорення темпів переоснащення основного капіталу постійних лісокористувачів державної форми власності сучасними харвестерами, форвардерами, сортиментовозами та іншими спеціалізованими машинами для заготівлі та складування деревини. Впровадження перерахованих видів лісогосподарської техніки призводить до суттєвого скорочення потреби у ручній праці, підвищення ефективності здійснення лісозаготівельних операцій та зниження рівня виробничого травматизму.

Водночас абсолютно протилежну тенденцію демонструє динаміка капітальних видатків на придбання дорожньо-будівельної техніки. Зокрема, у 2013 році вони становили 13,1 млн грн, у 2020 – 19,6 млн грн. Починаючи з 2023 року фінансування за цією статтею повністю припинилося. Фактичне обнуління даної статті капітальних видатків постійних лісокористувачів державної форми власності великою мірою пов'язане з переорієнтацією на залучення підрядних організацій для виконання дорожньо-будівельних робіт. Це дає можливість знизити витрати на утримання власного парку дорожньо-будівельної техніки, що є вагомим чинником економії фінансових

ресурсів в умовах воєнного часу і ключовим детермінантом переорієнтації на забезпечення потреб обороноздатності країни.

Створення на базі державних лісових господарств корпоративної структури ДП «Ліси України» забезпечило можливості для суттєвого збільшення рівня концентрації інвестиційного потенціалу, що розширює можливості держави фінансувати ключові національні проекти розбудови лісогосподарської та лісоохоронної інфраструктури. Квінтесенцією сказаного виступає те, що суттєво зросли капітальні видатки на будівництво об'єктів: у 2024 році порівняно з 2013 роком вони збільшилися на 107,1 млн грн або у 8,2 рази. Таке зростання масштабів капітального будівництва у державному лісовому секторі зумовлене передусім необхідністю зведення нових будівель та споруд виробничого та логістично-складського спрямування, здатних забезпечити необхідні умови для здійснення первинної переробки деревини та її зберігання. Інвестиційні вливання зорієнтовані також на розбудову логістичної інфраструктури, що охоплює обладнання майданчиків для сортування, штабелювання та навантаження необробленої деревини і пиломатеріалів. Розбудова такої інфраструктури є надзвичайно

важливим детермінантом підвищення ефективності функціонування постійних лісокористувачів на внутрішньому та зовнішньому ринках деревної продукції.

Переведення розвитку вітчизняної сфери лісогосподарського виробництва на модель сталого розвитку та підвищення її конкурентоспроможності значною мірою пов'язані з розбудовою мережі лісогосподарських робіт. Тому важливою складовою капітальних видатків по лісовому та мисливському господарству є будівництво лісогосподарських доріг. Обсяг фінансування будівництва лісогосподарських доріг у 2024 році порівняно з 2013 роком збільшився на 117,1 млн грн або у 2,2 рази. Така тенденція інвестиційного забезпечення розбудови мережі лісогосподарських доріг дає підстави стверджувати про перспективи поліпшення якості дорожньої лісової інфраструктури, що є необхідною умовою підвищення рівня доступності освоєння лісоресурсного потенціалу у важкодоступних умовах, створення додаткових сприятливих умов для розширення масштабів побічного лісокористування та активнішого використання рекреаційного потенціалу лісів.

Виходячи з того, що вагому частку в структурі лісового фонду України займають природоохоронні території, певну стурбованість викликає динаміка капітальних видатків державного лісового фонду на збереження природно-заповідного фонду. У 2024 році порівняно з 2013 роком капітальні видатки на збереження природно-заповідного фонду скоротилися на 0,4 млн грн або на 22,8%. Це є негативним чинником, оскільки не забезпечує відповідних управлінських та інфраструктурних умов для облаштування територій природно-заповідного фонду у відповідності з вимогами ЄС. Консервація такої ситуації не дозволить у короткостроковій та середньостроковій перспективі залучити кошти глобальних екологічних фондів та урядів іноземних держав для збереження, відтворення та примноження біорізноманіття в системі ведення природно-заповідної справи.

Виходячи з результатів структурно-динамічного аналізу фінансування капітальних видатків по лісовому та мисливському господарству у державному лісовому секторі, інституційного підґрунтя здійснення інвестиційної діяльності постійними лісокористувачами України та враховуючи передову іноземну практику стратегування інвестиційного забезпечення потреб лісового господарства, необхідно стверджувати, що сьогодні визріла

необхідність трансформації існуючої моделі інвестиційної діяльності у державному лісовому секторі України.

Така трансформація повинна охоплювати три етапи. Перший етап має передбачати перегляд пріоритетів інвестиційної діяльності у сфері лісогосподарського виробництва України, виходячи з воєнних викликів та викликів повоєнного відновлення національного господарства, а також враховуючи сучасні глобальні тренди невиснажливого та збалансованого ведення лісового господарства.

Другим етапом стратегічного цілепокладання інвестиційної діяльності у лісогосподарському виробництві з огляду на надмірно звужений спектр джерел інвестування модернізації та реконструкції основних лісогосподарських та лісоохоронних засобів виступає диверсифікація інститутів, форм та методів забезпечення інвестиційної діяльності у лісовому господарстві [3]. Доцільним є удосконалення законодавства, котре регламентує укладання угод публічно-приватного партнерства у лісовому господарстві, щоб створити умови для поєднання інвестицій ДП «Ліси України» та інвестицій приватного бізнесу.

На третьому етапі трансформації системи інвестиційного забезпечення потреб державного лісового сектора доцільно розширити набір методів та інструментів стимулювання інвестиційної діяльності через застосування бюджетних, податкових, кредитних та майнових преференцій для постійних лісокористувачів.

Реалізація запропонованих етапів трансформації моделі інвестиційної діяльності дасть можливість подолати інвестиційний дефіцит у сфері лісогосподарського виробництва та кардинально змінити структуру інвестиційного забезпечення за рахунок сучасних інструментів зеленої економіки та приватного інвестування.

Імплементация передової іноземної практики невиснажливого та збалансованого ведення лісового господарства, невід'ємною складовою якої виступає комплексне використання сировинної та несировинної складових лісоресурсного потенціалу, вимагає перегляду пріоритетів інвестиційної діяльності постійних лісокористувачів в напрямі інфраструктурного облаштування господарського освоєння екосистемних послуг, котрі продукуються лісовими біогеоценозами.

В умовах воєнного часу важливим напрямом диверсифікації діяльності постійних

лісокористувачів виступає розбудова мережі об'єктів лісової рекреаційної інфраструктури, які забезпечують використання корисних властивостей лісів для надання різноманітних послуг туристично-оздоровчого спрямування, зокрема фізичної та психологічної реабілітації постраждалих від війни громадян України. Також рекреаційне облаштування лісових масивів упереджує прояви поширення виникнення вогнищ лісових пожеж і створює сприятливі умови для локалізації поширення лісових шкідників [2, с. 400].

Виходячи з того, що у 2024 році у державному лісовому секторі відбулося відокремлення власне ведення лісового господарства та лісопереробки (лісопереробні підрозділи постійних лісокористувачів державної власності було приватизовано), розбудова мережі об'єктів лісової рекреаційної інфраструктури є ключовим детермінантом диверсифікації виробничо-господарської діяльності постійних лісокористувачів в цілому і тому саме підвищення рівня результативності господарського освоєння рекреаційного потенціалу лісів виступає пріоритетом інвестиційної діяльності у сфері лісогосподарського виробництва укороткостроковій перспективі.

Висновки. У зв'язку з інституційним схваленням приєднання України до численних міжнародних природоохоронних конвенцій, які регламентують перехід до моделі низьковуглецевого розвитку та досягнення цілей вуглецевої нейтральності, підвищується вагомість сфери лісогосподарського виробництва у розширеному відтворенні ресурсно-виробничого потенціалу національного гос-

подарства в цілому. Водночас підвищення ефективності функціонування сфери лісогосподарського виробництва вимагає прискорених темпів відтворення основного капіталу як необхідної умови зростання рівня комплексності господарського освоєння лісоресурсного потенціалу та застосування сучасних методів і технологій наближеного до природи лісівництва. Формування на базі державних лісових господарств корпоративної структури (ДП «Ліси України») створило можливості для підвищення результативності централізованого фінансування капітальних видатків по лісовому та мисливському господарству як у багатолісних, так і в малолісних районах. Натомість корпоратизація державного лісового сектора України не забезпечила необхідну диверсифікацію джерел та методів інвестування відтворення основного капіталу сфери лісогосподарського виробництва. Така диверсифікація уможливиться на основі трансформації існуючої моделі інвестиційної діяльності у лісовому господарстві України. Дослідження показали, що трансформація вітчизняної моделі інвестиційної діяльності постійних лісокористувачів має охоплювати три етапи: перший етап – перегляд пріоритетів інвестиційного забезпечення лісогосподарювання з врахуванням воєнних викликів та викликів повоєнного відновлення; другий етап – інституціоналізація перевірених передовою іноземною практикою методів та інструментів «зеленого» інвестування; третій етап – законодавче урізноманітнення набору бюджетних, податкових, кредитних та майнових інструментів стимулювання інвестиційної діяльності у лісовому господарстві України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бобко А. Проблеми економіки лісівництва в Україні та заходи щодо поліпшення складання державного бюджету і фінансування галузі. *Економіка України*. 2007. № 11. С. 69–80.
2. Голян В., Ткачук В., Коробка Р., Костюк Т., Погуляйко Ю., Бардась В. Фінансово-інвестиційні виміри модернізації екологічної інфраструктури в Україні: воєнні, євроінтеграційні та децентралізаційні виклики. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2025. Том 4(63). С. 391–418. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.4.63.2025.4888>
3. Голян В.+А., Голуб О.А. Фінансове забезпечення пріоритетів розвитку лісогосподарського комплексу: диверсифікація форм і засобів. *Проблеми економіки*. 2016. № 3. С. 31–39.
4. Голян В.А., Коробка Р.В., Бардась В.М. Інвестиційне забезпечення діяльності сектору державних лісових господарств України а умовах воєнних, енергетичних та децентралізаційних викликів. *Економіка та суспільство*. 2025. Випуск 79. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-128>
5. Данилишин Б.М., Хвесик М.А., Голян В.А. Економіка природокористування. Підручник. К. «Кондор», 2009. 465 с.
6. Дзюбенко О.М. Державна інвестиційно-інноваційна політика розвитку лісового сектора: еколого-економічні аспекти та механізми реалізації. *Бізнес Інформ*. 2017. № 9. С. 159–165.

7. Карпук А.І., Дзюбенко О.М. Фінансово-економічне регулювання лісокористування як важлива передумова нарощення інвестицій у відтворення лісоресурсного потенціалу. *Агросвіт*. 2017. № 7. С. 3–11.
8. Марчук Ю.М. Фінансове забезпечення ведення лісового господарства: диверсифікація пріоритетів та джерел. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 23. С. 29–34.
9. Марчук Ю.М., Демидюк С.М., Аксаїтов Р.Ш., Доценко Т.Г. Фінансово-інвестиційне забезпечення модернізації основного капіталу лісового господарства: диверсифікація джерел та методів. *Академічні візії*. 2023. Випуск 23. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8304205>
10. Хвесик М.А., Голян В.А. Інституціональна модель природокористування в умовах глобальних викликів. Монографія. Київ. Кондор, 2007. 480 с.

REFERENCES:

1. Bobko A. (2007). Problemy ekonomiky lisivnytstva v Ukraini ta zakhody shchodo polipshennia skladannia derzhavnogo biudzhetu i finansuvannia haluzi [Problems of forestry economics in Ukraine and measures to improve state budgeting and financing of the industry]. *Ekonomika Ukrainy*. No 11. S. 69–80.
2. Holian V., Tkachuk V., Korobka R., Kostyuk T., Pohuliaiko Yu., Bardas V. (2025). Finansovo-investytsiini vymiry modernizatsii ekolohichnoi infrastruktury v Ukraini: voieni, yevrointegratsiini ta detsentralizatsiini vyklyky [Financial and investment dimensions of environmental infrastructure modernization in Ukraine: military, European integration and decentralization challenges]. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. Tom 4(63). S. 391–418. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.4.63.2025.4888>
3. Holian V.A., Holub O.A. (2016). Finansove zabezpechennia priorytetiv rozvytku lisohospodarskoho kompleksu: dyversyfikatsiia form i zasobiv [Financial support for the development priorities of the forestry complex: diversification of forms and means]. *Problemy ekonomiky*. No 3. S. 31–39.
4. Holian V.A., Korobka R.V., Bardas V.M. (2025). Investytsiine zabezpechennia diialnosti sektoru derzhavnykh lisovykh gospodarstv Ukrainy a umovakh voiennykh, enerhetychnykh ta detsentralizatsiinykh vyklykiv [Investment support for the activities of the state forestry sector of Ukraine in the conditions of military, energy and decentralization challenges]. *Ekonomika ta suspilstvo*. No 79. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-128>
5. Danylyshyn B.M., Khvesyk M.A., Holian V.A. (2009). Ekonomika pryrodokorystuvannia [Economics of environmental management]. Pidruchnyk. Kyiv: «Kondor», 465 s.
6. Dziubenko O.M. (2017). Derzhavna investytsiino-innovatsiina polityka rozvytku lisovoho sektora: ekoloho-ekonomichni aspekty ta mekhanizmy realizatsii [State investment and innovation policy for the development of the forest sector: ecological and economic aspects and implementation mechanisms]. *Biznes Inform*. No 9. S. 159–165.
7. Karpuk A.I., Dziubenko O.M. (2017). Finansovo-ekonomichne rehuliuвання lisokorystuvannia yak vazhlyva peredumova naroshchennia investytsii u vidtvorennia lisoresursnoho potentsialu [Financial and economic regulation of forest use as an important prerequisite for increasing investments in the reproduction of forest resource potential]. *Ahrosvit*. No 7. S. 3–11.
8. Marchuk Yu.M. (2019). Finansove zabezpechennia vedennia lisovoho gospodarstva: dyversyfikatsiia priorytetiv ta dzherel [Financial support for forestry management: diversification of priorities and sources]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. No 23. S. 29–34.
9. Marchuk Yu.M., Demydiuk S.M., Aksaitov R.Sh., Dotsenko T.H. (2023). Finansovo-investytsiine zabezpechennia modernizatsii osnovnoho kapitalu lisovoho gospodarstva: dyversyfikatsiia dzherel ta metodiv [Financial and investment support for the modernization of fixed capital in forestry: diversification of sources and methods]. *Akademichni vizii*. No 23. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8304205>
10. Khvesyk M.A., Holian V.A. (2007). Instytutsionalna model pryrodokorystuvannia v umovakh hlobalnykh vyklykiv [Institutional model of nature management in the face of global challenges]. Monohrafiia. Kyiv. Kondor, 480 s.

Дата надходження статті: 01.03.2026

Дата прийняття статті: 19.03.2026

Дата публікації статті: 26.03.2026